C/2024/6863

28.11.2024

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru

Vodík – infrastruktura, potřeby týkající se rozvoje, financování, využívání a limity

(stanovisko z vlastní iniciativy)

(C/2024/6863)

Zpravodaj: **Thomas KATTNIG**

Poradce: Joel TÖLGYES (pro zpravodaje skupiny II)

Rozhodnutí plenárního shromáždění	18. 1. 2024
Právní základ	čl. 52 odst. 2 jednacího řádu
Odpovědná sekce	Doprava, energetika, infrastruktura a informační společnost
Přijato v sekci	18. 7. 2024
Přijato na plenárním zasedání	18. 9. 2024
Plenární zasedání č.	590
Výsledek hlasování (pro/proti/zdrželi se hlasování)	171/0/2

1. Závěry a doporučení

1.1 EHSV uznává důležitost rychlého zavádění vodíku z obnovitelných zdrojů a nízkouhlíkového vodíku pro budoucí energetický systém i pro sociální a hospodářský blahobyt EU včetně její konkurenceschopnosti s ostatními ekonomickými regiony. Vzhledem ke značným výzvám spojeným s vytvářením nabídky, poptávky a infrastruktury se musí využití vodíku v první fázi zaměřit na obtížně elektrifikovatelná odvětví a musí se využívat jako prostředek skladování energie.

1.2 S ohledem na cíle EU v oblasti klimatu a v souladu s kritérii financování Evropské vodíkové banky by měl být pro veřejné financování způsobilý zejména vodík z obnovitelných zdrojů, jak je definován v nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2023/1184 ([1]). EHSV však uznává, že zejména v přechodné fázi bude třeba využívat další formy plynů a vodíku z obnovitelných zdrojů a nízkouhlíkových plynů a vodíku, jak byly definovány v balíčku opatření pro trh s vodíkem a dekarbonizovaným plynem.

1.3 Kromě ekologických kritérií musí certifikační systémy zajišťovat také sociální normy. Tyto normy musí zahrnovat spravedlivé a bezpečné pracovní podmínky a dodržování pracovních, sociálních a odborových práv. Systémy certifikace a ověřování musí provádět ústřední orgán EU a nesmí být nahrazeny účastí podniků v dobrovolných systémech certifikace.

1.4 EHSV uznává význam potrubní infrastruktury pro rychlé zavádění vodíku z obnovitelných zdrojů a nízkouhlíkového vodíku. Vzhledem k tomu, že vybudování dopravní infrastruktury si vyžádá značné náklady, zdůrazňuje EHSV význam účinného přidělování zdrojů. To bude vyžadovat inteligentní a integrované plánování, včetně přeshraničního, a regulační režim, který umožní nezbytné investice do infrastruktury a zároveň podpoří environmentální udržitelnost energetického systému jako celku a ochrání uživatele sítě před nadměrnými síťovými poplatky.

([1]) Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2023/1184 ze dne 10. února 2023, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 stanovením unijní metodiky, v níž jsou vymezena podrobná pravidla pro výrobu kapalných a plynných paliv z obnovitelných zdrojů nebiologického původu používaných v odvětví dopravy (Úř. věst. L 157, 20.6.2023, s. 11).

1.5 EHSV uznává, že pokud by se provozovatelům plynárenských sítí umožnilo provozovat vodíkové sítě, mohlo by to přinést součinnost z hlediska know-how a kvalifikovaných zaměstnanců. To však znamená, že stávající zaměstnanci budou muset absolvovat odpovídající odbornou přípravu a pracovní sílu bude třeba udržet nabídkou dobrých pracovních podmínek. Provozovatelé sítí musí být například vázáni obvyklými kolektivními smlouvami a je třeba zlepšit pracovní podmínky, aby bylo možné přilákat kvalifikované pracovníky. EHSV vyzývá k tomu, aby byl v plynárenství veden účinný a přesvědčivý sociální dialog na evropské i vnitrostátní úrovni.

1.6 Vzhledem k rostoucím sazbám v plynárenských sítích v důsledku dekarbonizace energetického systému a následného menšího využívání těchto sítí je rozhodně třeba zabránit dalšímu zatížení v podobě křížového subvencování vodíkových sítí ze strany uživatelů plynárenských sítí. To je důležité zejména proto, že budoucí uživatelé infrastruktury vodíkových sítí (tj. specifická průmyslová odvětví) se od dnešních uživatelů plynárenských sítí (průmysl, malé a střední podniky a domácnosti) značně liší. Je proto důležité v co největší míře uplatňovat zásadu „uživatel platí“ a zajistit tak, aby vodíkovou infrastrukturu financovali především uživatelé této infrastruktury, včetně těch, kteří do sítě dodávají vodík z obnovitelných zdrojů a nízkouhlíkový vodík.

1.7 Financování založené na zásadě „uživatel platí“ by zejména v počátečních fázích zavádění vodíkové infrastruktury mohly prostřednictvím síťových sazeb doplnit veřejné finanční prostředky. Tyto prostředky by konkrétně mohly pomoci rozložit náklady na síť v čase. Je však důležité, aby toto financování bylo v přiměřené výši na základě posouzení nákladů a přínosů a aby byla ve vysoké míře zachována zásada „uživatel platí“. Následní uživatelé sítě musí nést přiměřený podíl nákladů na rozvoj infrastruktury. Je třeba se vyhnout finančním nástrojům, které povedou k tomu, že veřejný sektor ponese nadměrná rizika, zatímco zisky z využívání infrastruktury plynárenských sítí budou privatizovány. Potrubní systémy, které jsou ve společném evropském zájmu, by navíc měly být alespoň částečně financovány ze společných finančních zdrojů. Podpora, která je v současnosti poskytována prostřednictvím seznamu projektů společného zájmu, by proto měla být rozšířena. Veřejná finanční podpora musí být každopádně vázána na sociálně-ekologické podmínky.

2. **Souvislosti**

2.1 Vedle elektrifikace bude třeba do určité míry využívat i vodík z obnovitelných zdrojů a nízkouhlíkový vodík, jak je definován v nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2023/1184 a v balíčku opatření pro trh s vodíkem a dekarbonizovaným plynem. To platí například pro výrobní procesy, které lze obtížně elektrifikovat a v nichž je vodík z obnovitelných zdrojů a nízkouhlíkový vodík potřebný jako výrobní činitel, mj. v ocelářském, chemickém a cementářském průmyslu, a pro udržitelná paliva v letectví, těžké dopravě a námořním odvětví. Použití vodíku z obnovitelných zdrojů bude za současného stavu nutné také pro přechod odvětví elektrické energie na výrobu elektřiny z obnovitelných zdrojů. Vzhledem k tomu, že výroba elektřiny z obnovitelných zdrojů je nestálá, může vodík z obnovitelných zdrojů hrát nakonec roli při sezónním skladování energie.

2.2 Na úspěchu navyšování výroby a distribuce v Evropě závisí bezpečnost dodávek v energetickém systému a rozhodování o výrobě a umístění, a tím i pracovní místa. V této souvislosti EHSV odkazuje také na své stanovisko Směrem k Evropské vodíkové bance.

2.3 Rozvoj vodíku s sebou nese mnoho nejistot jak na straně nabídky, tak na straně poptávky. Tyto nejistoty jsou vzájemně závislé a existují nejen v rámci EU, ale i v celosvětovém měřítku. Do roku 2050 bude třeba zvýšit celosvětovou instalovanou kapacitu elektrolýzy na 6 000–8 000násobek současné instalované kapacity a zároveň bude třeba desetinásobně zvýšit kapacitu výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů.

2.4 Dovoz vodíku rovněž vyvolává otázky týkající se toho, jak je možné vyhnout se závislosti na jednotlivých třetích zemích, a pracovních a výrobních podmínek, jakož i dopadu na energetickou bezpečnost v těchto zemích.

2.5 Regiony s největším potenciálem výroby vodíku nejsou totožné s regiony s největší poptávkou po vodíku. Nabídka vodíku (včetně dovozu) i poptávka po něm jsou tedy silně závislé na budoucí vodíkové infrastruktuře. V rámci EU převažuje přeprava prostřednictvím vodíkových sítí, což může zahrnovat přestavbu stávajících plynovodů na přepravu vodíku nebo výstavbu nových. EHSV na význam přeshraniční energetické infrastruktury poukázal ve stanovisku TEN/823. Kromě toho se nabídka a poptávka mohou lišit také z hlediska doby výroby a doby použití. Budování vodíkové infrastruktury by proto mělo zahrnovat také vytváření skladovacích zařízení.

2.6 Energetická infrastruktura je v současné době často financována z uživatelských poplatků. Podle trojstranné dohody o balíčku týkajícím se vnitřního trhu s plynem ([2]) tomu tak bude i v případě budoucích vodíkových sítí: náklady na investice, provoz a údržbu budou hradit uživatelé sítě. Výhodou této formy financování je tedy to, že při správném nastavení odráží skutečné využití.

2.7 Rozložení nákladů na financování vodíkových sítí v čase je však problematické. Zpočátku ponese vysoké náklady malý počet uživatelů, což nevytváří příznivé podmínky pro rozšíření výroby a využívání vodíku.

2.8 Investice do ekologické transformace, jako například investice do energetické infrastruktury nebo elektrolyzérů, se kromě toho v současnosti potýkají s obtížnými podmínkami. Vzhledem k tomu, že centrální banky v reakci na nárůst inflace zvýšily úrokové sazby, rostou kapitálové náklady.

2.9 Evropský účetní dvůr ve své nejnovější zprávě ([3]) poukazuje na to, že cíle, které Evropská komise vytyčila pro výrobu a využívání vodíku z obnovitelných zdrojů do roku 2030, jsou příliš ambiciózní. Účetní dvůr vyzývá Komisi, aby aktualizovala svou vodíkovou strategii, zejména aby v návaznosti na kontrolu skutečného stavu učinila strategická rozhodnutí o dalším postupu, aniž by se vytvářely nové strategické závislosti, aby stanovila plán postupu EU a monitorovala pokrok, aby získala spolehlivé údaje o vnitrostátním financování a na jejich základě posoudila vhodnost finančních opatření EU, aby sledovala povolovací postupy v členských státech a aby přijala jasné rozhodnutí o podpůrných a koordinačních opatřeních pro odvětví vodíku, a to ve spolupráci s tímto odvětvím. EHSV tuto zprávu vítá a vnímá ji jako potvrzení svých úvah o vytvoření trhu s vodíkem. Je třeba posílit celý hodnotový řetězec a zabezpečit nezbytné investice. Mimoto je nutné vodík upřednostnit v odvětvích, v nichž je to nejvíce zapotřebí, neboť nebude k dispozici tolik vodíku, kolik Komise původně očekávala.

3. **Obecné připomínky**

3.1 EHSV se domnívá, že rychlé zavádění vodíku je nesmírně důležité. Aby bylo toto zavádění možné, je třeba rozšířit výrobu elektrolyzérů, zavést požadovanou výrobu čisté elektřiny, mít k dispozici odpovídající infrastrukturu a zajistit spravedlivé rozdělení souvisejících nákladů a účinné využívání finančních zdrojů i samotného vodíku.

3.2 Omezená dostupnost a již tak značné problémy spojené s vytvářením nabídky, poptávky a infrastruktury znamenají, že bude nutný nákladově efektivní přístup účinně využívající zdroje. To znamená, že využití vodíku musí být zaměřeno především na oblasti, které je obtížné elektrifikovat.

3.3 EHSV se domnívá, že pro dosažení cílů v oblasti klimatu by používaný vodík měl být vyroben zejména z obnovitelných zdrojů, jak je definuje nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2023/1184 a balíček opatření pro trh s vodíkem a dekarbonizovaným plynem. Výbor zároveň uznává, že existují i další formy procesů výroby nízkouhlíkového vodíku, které bude nutné využívat během přechodné fáze, neboť poptávka po vodíku bude během této fáze s největší pravděpodobností převyšovat nabídku. EHSV proto vybízí k vyhodnocení veřejného financování jiných nízkouhlíkových výrobních procesů během tohoto období. Veřejné financování by v každém případě mělo být poskytováno pouze na výrobní procesy s celkovou intenzitou emisí (včetně nepřímých emisí), která je srovnatelná s výrobou vodíku z obnovitelných zdrojů. Jelikož budoucí poptávka po vodíku bude částečně pokryta dovozem, musí se upřednostňování vodíku z obnovitelných zdrojů týkat i dováženého vodíku.

3.4 EHSV se domnívá, že při dovozu vodíku a uzavírání případných dohod se třetími zeměmi, které jsou pro tento účel nezbytné, je třeba respektovat evropské hodnoty. Na místě musí být zaručeny spravedlivé a bezpečné pracovní podmínky a dodržování pracovních, sociálních a odborových práv. Kromě toho je třeba vzít v úvahu geografická fakta (např. výrobní a vývozní schopnosti a kapacity dané země) a cíle EU v oblasti strategické autonomie.

([2]) Viz provisional agreement on the Internal Gas Market Regulation (předběžná dohoda o nařízení o vnitřním trhu s plynem) a provisional agreement on the Internal Gas Market Directive (předběžná dohoda o směrnici o vnitřním trhu s plynem).

([3]) *Průmyslová politika EU v oblasti obnovitelného vodíku: právní rámec byl z větší části přijat – nastal čas na kontrolu skutečného stavu*, zvláštní zpráva EÚD, 11/2024.

3.5 Jedním ze způsobů, jak v souvislosti s vodíkem prosadit normy v oblasti klimatu, ochrany životního prostředí a ochrany zaměstnanců, by mohly být specializované sociálně-ekologické záruky původu vodíku. Je důležité, aby tyto záruky zahrnovaly povinné požadavky, které zabrání zneužívání a zajistí, aby vodík certifikovaný jako „z obnovitelných zdrojů“ skutečně splňoval sociální a ekologická kritéria, která je třeba definovat. Směrnice RED III sice nyní obsahuje jasná pravidla pro klasifikaci vodíku z obnovitelných zdrojů, postup pro dovoz je však stále nejasný. Podle názoru EHSV je důležité, aby záruky původu odrážely skutečné využití elektřiny z obnovitelných zdrojů pro výrobu vodíku, aby existovala fyzická a časová blízkost mezi výrobou elektřiny a výrobou vodíku a aby nebyly vytěsňovány jiné oblasti využití elektřiny z obnovitelných zdrojů. EHSV se domnívá, že EU by měla v rámci možností stát v čele a stanovit jasná jednotná pravidla, aby v celosvětovém měřítku zaujala vedoucí postavení. Systémy certifikace a ověřování musí ústřední evropský orgán využívat pro dovoz a nesmí být nahrazeny účastí podniků v dobrovolných systémech certifikace.

3.6 Vodík bude hrát důležitou roli také při stabilizaci budoucí elektrizační soustavy. Výroba elektřiny z obnovitelných zdrojů často povede v závislosti na počasí a ročních obdobích k přebytkům elektřiny, avšak vodík lze v takových případech využít ke skladování. Kromě toho lze výrobu vodíku využít také ke stabilizaci elektrické sítě, jak je uvedeno ve stanovisku TEN/827. Může se tak snížit potřeba rozšiřování elektrické sítě a snížit související náklady.

3.7 Přeměna stávající infrastruktury plynárenské sítě a rozšíření vodíkové infrastruktury s sebou nese značné investiční náklady. Aby se minimalizovaly ekonomické náklady, je třeba zaujmout nákladově efektivní přístup účinně využívající zdroje. To bude vyžadovat inteligentní a integrované plánování, a to i přeshraniční (viz stanovisko TEN/823). Takové plánování by mělo být koordinováno s dalšími příslušnými strategickými plány, jako jsou strategie dekarbonizace průmyslu a územní plánování zaměřené na energetiku, a mělo by být vždy podrobeno posouzení nákladů a přínosů.

3.8 EHSV zdůrazňuje, že pro lepší přijetí budování vodíkové infrastruktury včetně elektrolyzérů a zvýšení kapacit výroby je důležitá skutečná účast občanů, jak bylo zdůrazněno ve stanovisku TEN/827.

3.9 Vodíkové sítě tvoří podobně jako elektrické a plynárenské sítě přirozený monopol, což dává provozovatelům sítí monopolní moc, díky níž by mohli účtovat neúměrně vysoké ceny za užívání. Je proto třeba zavést regulaci, která zajistí vysokou úroveň bezpečnosti dodávek a přiměřenou kompenzaci pro provozovatele sítí, jež umožní nezbytné investice do infrastruktury a zároveň podpoří environmentální udržitelnost energetického systému jako celku. Regulace musí navíc chránit uživatele sítě před nadměrnými poplatky a zajistit, aby činnosti provozovatelů sítě byly nákladově efektivní, a tím byla zajištěna cenová dostupnost, což nedávno zopakoval Evropský účetní dvůr ([4]).

3.10 Pokud budou vodíkové sítě v budoucnu provozovat podniky, které již provozují plynárenské sítě, mohlo by to přinést synergie, které by byly výhodné, bude-li k dispozici know-how a vhodně kvalifikovaní zaměstnanci. To však znamená, že stávající zaměstnanci budou muset absolvovat odpovídající odbornou přípravu a pracovní sílu bude třeba udržet nabídkou dobrých pracovních podmínek. Provozovatelé sítí musí být například vázáni obvyklými kolektivními smlouvami (viz stanovisko TEN/827). Kromě toho je nutné zavést atraktivní a kvalitní pracovní podmínky, aby bylo možné přilákat kvalifikované pracovníky. Toho lze dosáhnout zavedením opatření zaměřených na zlepšení rovnosti žen a mužů, opatření k zajištění kvality v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví, prosazováním pracovněprávních předpisů a zřizováním rad zaměstnanců. Za tímto účelem je důležitý evropský sociální dialog, jak se zdůrazňuje v prohlášení z Val Duchesse. Kroky v oblasti sociálního partnerství posilují hospodářství a sociální soudržnost. EHSV proto vyzývá k tomu, aby byl v plynárenství veden účinný a smysluplný sociální dialog na evropské i vnitrostátní úrovni.

([4]) *V dodávkách plynu do EU jsou stále slabá místa*, zprávy EÚD, 24. června 2024.

3.11 Toto dvojí fungování však vedle přínosů v podobě synergií může vést ke křížovému subvencování, kdy budou provozní náklady a náklady na údržbu křížově financovány z prostředků plynárenské sítě. Třístranný návrh nařízení o vnitřním trhu s plynem by takové křížové subvencování za určitých okolností umožňoval, což je problematické, protože skupiny uživatelů vodíkové infrastruktury jsou odlišné od skupin uživatelů plynárenské infrastruktury: menší podniky a domácnosti nebudou v budoucnu vodík využívat, a přesto by v případě křížového subvencování přispívaly na náklady vodíkové infrastruktury. V nadcházejících letech budou uživatelé plynárenských sítí tak jako tak čelit rostoucím síťovým poplatkům, protože snižování velikosti plynárenských sítí a postupné ukončování dodávek plynu bude znamenat, že náklady na infrastrukturu plynárenských sítí bude muset nést stále menší počet uživatelů. Tento trend, který je znepokojivý i z hlediska ochrany spotřebitele, je problematický zejména pro uživatele, kteří se potýkají s překážkami odchodu (např. nájemníci nebo domácnosti s nízkými příjmy, které si nemohou dovolit výměnu topného systému). Je proto důležité co nejvíce uplatňovat zásadu „uživatel platí“, a zajistit tak, aby vodíkovou infrastrukturu financovali především její uživatelé. Bude to vyžadovat přísné regulační oddělení stálých aktiv.

3.12 Zásada „uživatel platí“ rovněž znamená, že infrastrukturu by měli financovat nejen spotřebitelé, ale také ti, kteří do sítě dodávají, neboť v současné fázi zavádění vodíku je zřejmé, že na infrastruktuře jsou závislí jak dodavatelé, tak spotřebitelé vodíku. Podle názoru EHSV je třeba za negativní příklad považovat velmi nerovnoměrné rozdělení nákladů na elektrickou síť mezi dodavatele a spotřebitele v celé EU, jak bylo uvedeno ve stanovisku TEN/823 a stanovisku TEN/827. Poplatky za užívání sítě se proto musí vztahovat nejen na odběr, ale i na dodávku, a to s ohledem na rovnováhu, která je v souladu se zásadou „uživatel platí“.

3.13 Součástí komplexního řešení může být rovněž (částečné) financování zahájení provozu – zejména v raných fázích zavádění vodíkové infrastruktury – z daňových příjmů, které může pomoci rozložit náklady na síť v čase. Taková podpora by mohla odrážet obecný hospodářský zájem na rozšiřování vodíkové infrastruktury. Je však důležité, aby toto financování bylo v přiměřené výši na základě posouzení nákladů a přínosů a aby byla ve vysoké míře zachována zásada „uživatel platí“. Je třeba se vyhnout finančním nástrojům, které by vedly k tomu, že veřejný sektor ponese nadměrná rizika, zatímco zisky z využívání infrastruktury plynárenských sítí budou privatizovány. Veřejné financování musí být doprovázeno odpovídající návratností investic pro orgány veřejné správy.

3.14 Transformace energetiky včetně požadovaných investic do odvětví vodíku je zpomalena prudkým zvýšením kapitálových nákladů vyvolaných vyššími úrokovými sazbami. Evropská centrální banka (ECB) má v tomto ohledu možnost zasáhnout, protože podpora transformace energetiky v eurozóně i v celé EU spadá do mandátu ECB. ECB má díky programu zeleného diferencovaného úvěrování k dispozici potenciálně účinný nástroj, s jehož pomocí může jak podpořit transformaci energetiky, tak dosáhnout svého primárního cíle, kterým je cenová stabilita. Tento nástroj může být vytvořen jako zelenější provedení dřívějšího úspěšného nástroje cílených dlouhodobějších refinančních operací (TLTRO) ([5]), jak navrhuje síť centrálních bank NGFS a je obsaženo v přezkumu strategie ECB. Díky tomuto nástroji může ECB nabízet bankám, které jsou hlavním zdrojem úvěrů v Evropě, dlouhodobé financování za atraktivních podmínek, což stimuluje poskytování bankovních úvěrů pro reálnou ekonomiku. EHSV proto podporuje úsilí v rámci ECB o vytvoření zeleného nástroje TLTRO s cílem podpořit transformaci energetiky, aniž by to mělo dopad na primární cíl, jímž je cenová stabilita.

3.15 Vzhledem k tomu, že regulace a financování vodíkových sítí má významné dopady z hlediska přerozdělování a makroekonomiky, musí být příslušné zúčastněné strany zapojeny do demokratického procesu, který tuto regulaci a financování určí. Jelikož plynárenské sítě budou často přeměněny na vodíkové, je nutné zapojit zástupce uživatelů plynárenských sítí – například sociální partnery. Na větší zaměření na kodexy sítě, o němž se hovoří v souvislosti s balíčkem týkajícím se vnitřního trhu s plynem, je třeba pohlížet kriticky, neboť dostatečně nezapojuje dotčené subjekty a dává nadměrnou rozhodovací pravomoc provozovatelům sítí a Komisi. Současný postup uplatňovaný v odvětví zemního plynu by mělo být možné použít i v odvětví vodíku. Lze toho dosáhnout posílením pravomocí národních energetických regulačních orgánů tak, aby dohlížely na vznikající trh s vodíkem a přezkoumávaly sazby za vodík z hlediska zájmu konečných spotřebitelů.

([5]) *Targeting a sustainable recovery with Green TLTROs: Green, Targeted and Long-Term Refinancing Operations* (Zacílení na udržitelné oživení prostřednictvím zelených TLTRO: zelené, cílené a dlouhodobé refinanční operace), Jens van 't Klooster a Rens van Tilburg, Positive Money Europe & Sustainable Finance Lab, září 2020.

3.16 EHSV považuje za důležité, aby finanční zátěž spojená s rozvojem vodíkové infrastruktury byla na regionální úrovni vyvážená. Proto je důležité, aby především subjekty zajišťující přepravu nesly odpovídající podíl nákladů na potrubní infrastrukturu. Potrubní systémy, které jsou ve společném evropském zájmu, by navíc měly být alespoň částečně financovány ze společných finančních zdrojů. Podpora, která je v současnosti poskytována prostřednictvím seznamu projektů společného zájmu, by proto měla být rozšířena. Kromě toho by finanční prostředky měly být k dispozici v rané fázi vývoje projektu, aby se zvýšila šance na získání tržního financování. V tomto ohledu je nutné respektovat sociálně-ekologické podmínky. Kromě nutnosti dodržovat kritéria udržitelnosti odkazuje EHSV na připomínky uvedené v odstavci 3.9.

V Bruselu dne 18. září 2024.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Oliver RÖPKE